

Vestland fylkeskommune

Saksbehandlar, innvalstelefon

Magne Nesse, 5557 2335

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av tunneldrivevann fra vegprosjektet Fv. 5246 Slettebrekka – Hetlevik i Askøy kommune for Vestland fylkeskommune

Statsforvalteren gir Vestland fylkeskommune tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av renset tunneldrivevann for vegprosjektet Fv. 5246 Slettebrekka-Hetlevik på Askøy.

Det er planlagt oppstart av tunnelen august 2025, og det er antatt at prosjektet skal være ferdig i løpet av 2027.

Vann fra tunneldriving skal renses i renseanlegg før utslipp til resipient.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, og det er gitt vilkår for å redusere faren for forurensning etter § 16.

Vi viser til søknad fra Sweco Norge AS på vegne av Vestland fylkeskommune, mottatt 16. januar 2025, samt andre opplysninger som kom fram under saksbehandling av søknaden.

Utslipp av tunnelvaskevann i driftsfasen kan skje som planlagt uten egen tillatelse etter forurensningsloven

Utslipp av tunnelvaskevann i driftsfasen er vurdert etter forurensningsloven § 8 tredje ledd. Der står det at forurensning som ikke fører til nevneverdig skade eller ulempe ikke trenger tillatelse.

Driftsfasen for Hetleviktunnelen oppsummert er: utslipp av tunnelvaskevann fra en 600 meter lang tunnel med årsdøgntrafikk (ÅDT) estimert til 2 400, en hovedvask og en teknisk vask pr år, tunnelvannet skal renses i renseanlegg basert på sedimentasjon og oljeutskiller og med utslipp av renset tunnelvann på 10 meters dybde i sjø ved Eide. Vi vurderer at dette utslippet, bygget slik beskrevet i søknad datert 16. januar 2025, utgjør fare for forurensning i samsvar med ordlyden i forurensningsloven § 8 tredje ledd.

Vestland fylkeskommune kan etablere renseanlegg for driftsfase uten egen tillatelse etter forurensningsloven fra Statsforvalteren. Vi vil likevel minne om at tiltakshaver har et selvstendig ansvar for at det ikke oppstår forurensning i strid med § 7 i forurensningsloven

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av rensed tunneldrivevann

Statsforvalteren gir tillatelse etter forurensningsloven til midlertidig anleggsarbeid knyttet til Fv. 5246 Slettebrekka-Hetlevik på Askøy. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, jf. §16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen vurdert forurensning fra tiltaket opp mot fordelene og ulempene som tiltaket vil føre til. Ved fastsetting av vilkår har Statsforvalteren lagt til grunn hva som er mulig å oppnå ved bruk av beste tilgjengelige teknikker og vår vurdering av fare for forurensning.

Utslippstillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt. Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

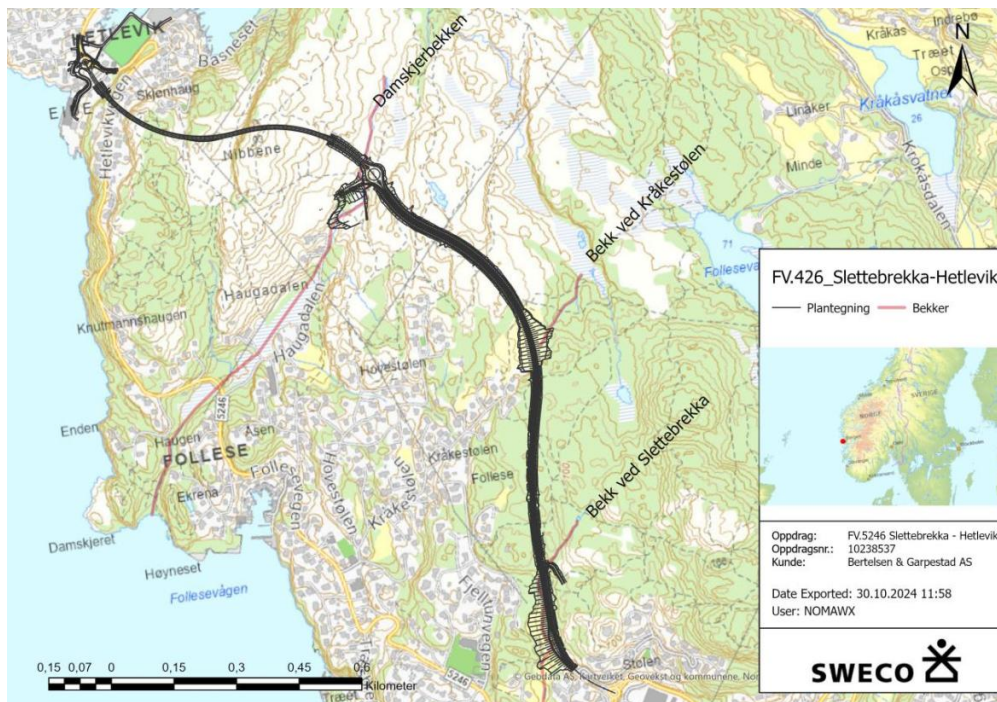
Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar saksbehandlingsgebyr for arbeid med utslippstillatelse. Reglene om gebyrinnkreving er gitt i forurensningsforskriften kapittel 39. Virksomheten skal betale 45 600 kroner i gebyr for tillatelsen, jf. forurensningsforskriften § 39-4, sats 6. Gebyrsatsen er valgt på bakgrunn av ressursbruken Statsforvalteren har hatt i forbindelse med saksbehandlingen av tillatelsen. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet.

Sammendrag av søknaden

Generelt

Vestland fylkeskommune skal i forbindelse med vegprosjektet Fv. 5246 Slettebrekka- Hetlevik på Askøy, bygge ut 2450 meter ny vegstrekning fra Slettebrekka i sør til Hetlevik i nord, inkludert ca. 600 meter i tunnel fra Haugadalen til Hetlevik. Plantegning over fylkesvegen er gitt i Figur 1.

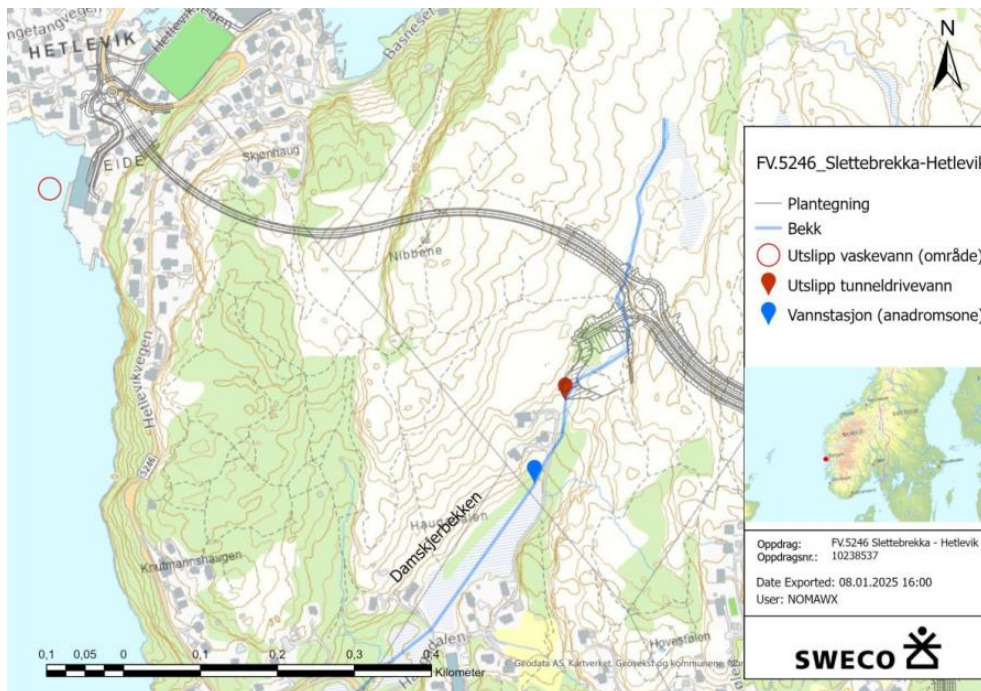
Figur 1: Plantegning over Fv. 5246 Slettebrekka - Hetlevik på Askøy.

Den nye vegen skal avlaste dagens ulykkesutsatte fylkesveg ved å forbedre trafikksituasjonen til Hetlevik ved å avlaste eksisterende fylkesveg, samt tilby en bedre, tryggere løsning til trafikantene etter dagens standarder. Det er planlagt oppstart av tunneldrift august 2025, og det er antatt at prosjektet skal være ferdig i løpet av 2027.

Utslipp av rensed tunnelvann i anleggsfasen

Under bygging av fylkesvegen så er det under anleggsfasen planlagt utslipp av rensed drivevann til Damskjerbekken. Renseanlegget skal bestå av sedimentasjonsløsninger med oljeavskiller og justering av pH. For å redusere mengden vann som skal føres til resipient så er det planlagt 80% gjenbruk av vann i drivefasen. Alternativt kan det vurderes å føre utslippet i rør direkte ut til Follsevågen dersom det ikke er akseptabelt å slippe rensed vann til Damskjerbekken.

Figur 2: Oversiktskart over Damskjerbekken med ca. plassering av utslippspunkt på vestsiden av Askøy.

Utslipp av rensed tunnelvaskevann i driftsfasen

Tunnelvaskevann i driftsfasen skal ledes til utslipp i sjø ved Eide. Nøyaktig utslippspunkt for tunnelvaskevann ved Eide (Område ved Hauglandsosen) er ikke bestemt på dette tidspunktet, men det skal bores hull ved styrt boring, der rensed vaskevann skal føres direkte via rør, med utløp på bunnen. Bunnkart for norsk territorialt farvann dypere enn 30m er gradert med hjemmel i sikkerhetsloven. Når bunnkart er mottatt, vil prosjektet kunne avklare nøyaktig utslippspunkt og utslippsdybde.

Utslipp i driftsfasen vil skje en gang i året. Driftsperioden er like lenge som levetiden på tunnelen, der utslippet er begrenset til 20 timer over et døgn i året. Planområde med lokasjon av Damskjerbekken og Follsevågen, samt utslippspunkt for tunneldrivevann og vaskevann kan sees i Figur 2.

Vannforekomster som påvirkes av tiltaket og deres tilstand

Anleggsfasen

Damskjerbekken er registrert i Vann-nett i bekkefeltet «Bekker ved Follese» med ID 059-42-R. Bekken har sitt opphav fra myrområdene i nord og renner ut ved Follesevågen. Damskjerbekken består av ett anadromstrekk på ca. 720 m, med et oppvandringshinder ved kryssing av veggen ved Haugadalen. Vandringshinderet oppstår som følge av en steinfylling, men terreng og den naturlige formen på bekken hadde trolig vært til hinder uten menneskelig inngrep, rett oppstrøms steinfyllingen.

Økologisk tilstand er registrert som moderat og kjemisk tilstand er udefinert. NORCE har tidligere utarbeidet LFI-rapport Nr. 181¹, der Damskjerbekken var inkludert. Kartlegging inkluderte elfiske på to stasjoner, vannprøver, beskrivelse av habitat/gytestrekk og tiltak for å bedre tilstanden for anadrom fisk. Sweco utførte nye undersøkelser oktober 2024. Damskjerbekken ble kategorisert som «svært kalkfattig, humøs». For prøvene tatt i 2024 var vannkjemien god, men pH ble registrert til 5.9, som er 0.5-0.8 surere enn tidligere registrert. Økologisk tilstand for sjøørret er svært god, men moderat for bunndyr. Dermed ender bekken opp med moderat økologisk tilstand.

Driftsfasen

Follesevågen og Hauglandsosen er en del av Hjeltefjorden-søndre (ID 0261030201-2-C) med vanntype «Beskyttet kyst/fjord» ifølge Vann-nett. Økologisk tilstand er satt til moderat og kjemisk tilstand er dårlig. Det er i hovedsak industrielle stoffer som er satt som grunnlag for den dårlige kjemiske tilstanden.

Utslippspunktet ved Eide ligger ca. 700 m fra «Større kamskjellforekomster» med svært viktig verdi. I tillegg er området rundt øygruppen Skorpo et «Svært viktig friluftsområde». Fiskeplasser for reke ligger ca. 1 km fra utslippspunktet på Eide, ifølge databasen Kystinfo er den aktiv fra januar til desember. Follesevågen ligger ca. 500 m fra gyteområde for fiskearten Lyr, og er ifølge Kystinfo aktiv fra april til juni. Lokasjon over naturtyper og fiskeplasser er illustrert i Figur 3.

¹ *Sjøaurebekker i Bergen og omegn*. Hordaland: NORCE - LFI-Rapport Nr. 181. 22. 02. 2011.

Figur 3: Lokasjon for «Større kamskjellforekomster» (grønn), «Svært viktig friluftsområde» (blå), fiskeplass (rosa) og gyteområde (oransje).

Risikovurdering av omsøkte utslipp til Damskjerbekken og til Eide/Follesevågen

Anleggsfasen

Metodikken som er beskrevet i Statens vegvesen Rapport nr. 578. 2016 «Vannforekomsters sårbarhet for avrenningsvann fra veg under anleggs- og driftsfasen» er benyttet for å vurdere resipientens sårbarhet i forbindelse med midlertid utslipp av prosessvann til Damskjerbekken. Metoden benyttes for bekker, elver og innsjøer. For å vurdere utslipp til Eide og Follesevågen så er det gjort en helhetlig vurdering av dagens belastning og tiltak for å forhindre forringelse.

Damskjerbekken klassifiseres til "middels sårbarhet" på grunn av liten størrelse og stor vannmengdevariasjon. Ved lavvannføring vil bekken være svært sårbar for endringer ved utslipp. Bekken kan påvirkes i perioder, men vil kunne hente seg inn med mye nedbør. Tiltak for å begrense utslipp er avgjørende, og jevnlig oppfølging samt vurdering av vær-situasjonen er viktig. Ved høy nedbør bør utslippet prioriteres, og unngås ved lavvannføring om mulig.

Driftsfasen

Eide (Hauglandsosen) og Follesevågen er vurdert til "middels/Lav" sårbarhet. Kystvann er mer robust enn mindre anadrome bekkesystemer og mer tolerant for mindre endringer, de har bedre bufferkapasitet enn ferskvannsresipienter. Teoretisk sett så er det ikke nødvendig med like strenge krav til kvaliteten på utslippet sammenlignet med små ferskvannsresipienter.

Ved utslipp av tunnelvaskevann så er dette ferskvann som føres til kystvann. Når ferskvann blandes med sjø så vil det stige mot overflaten samtidig som det fortynnes med sjøvann. Det vil si at utslippsvannet på et gitt dyp vil kunne oppnå samme egenvekt som sjøvannet.

Sweco vurderer at utslipp over 20 timer for ett enkelt døgn i året av tunnelvaskevann ha liten til ingen påvirkning for eventuelle mål om fremtid god økologisk og kjemisk tilstand.

Renseløsning for tunneldrivevann (anleggsfasen)

Renseanlegget er planlagt med sedimentasjonscontainere med måling av pH og turbiditet. Det er mulighet for tilsetning av fellingsmiddel. Det vil i tillegg være mulighet for justering av pH med CO₂. Hydrosyklon kan legges til som rensetrinn ved behov. Renseanlegget har miljøvakt som stopper pumpene dersom grenseverdier overstiger satte verdier for utløp. Anlegget tar også automatiske vannprøver som er satt til tid eller per kubikk vann.

Sweco har beregnet utslippets konsentrasjoner i bekken mot ulike vannføringer i bekken (fortynning) og har forslag til grenseverdier ut fra renselanlegget basert på veileder M608 for utslipp.

Tabell 1: Forslag til grenseverdier for rensed tunneldrivevann

Parameter (µg/l)	Forslag grenseverdi***	Antatt konsentrasjon i Damskjerbekken normalvannføring	Antatt konsentrasjon i Damskjerbekken lavvannføring	Grenseverdi god tilstand ²	Grenseverdi moderat tilstand
PAH*	1,3 µg/l	0,03 µg/l	0,26 µg/l	0,00017 µg/l	0,27 µg/l **
Bly	25 µg/l	0,6 µg/l	5,0 µg/l	1,2 µg/l	14 µg/l
Kobber	65 µg/l	1,5 µg/l	13 µg/l	7,8 µg/l	7,8 µg/l
Sink	80 µg/l	1,9 µg/l	16 µg/l	11 µg/l	11 µg/l
Krom	40 µg/l	0,95 µg/l	8 µg/l	3,4 µg/l	3,4 µg/l
Nikkel	40 µg/l	0,95 µg/l	8 µg/l	4 µg/l	34 µg/l
pH	6-9				
Suspendert stoff (mg/l)	200 mg/l	4,8 mg/l	40 mg/l		
Olje (mg/l)	20 mg/l				

* Jf. veileder 2018-02 skal benzo(a)pyren betraktes som markør for PAH, derfor er grenseverdier for denne brukt.

** Dette er verdien som er satt som maksimal verdi for miljøkvalitetsstandarder i vann jf. tabell 11.9.1 i Veileder 2018-02.

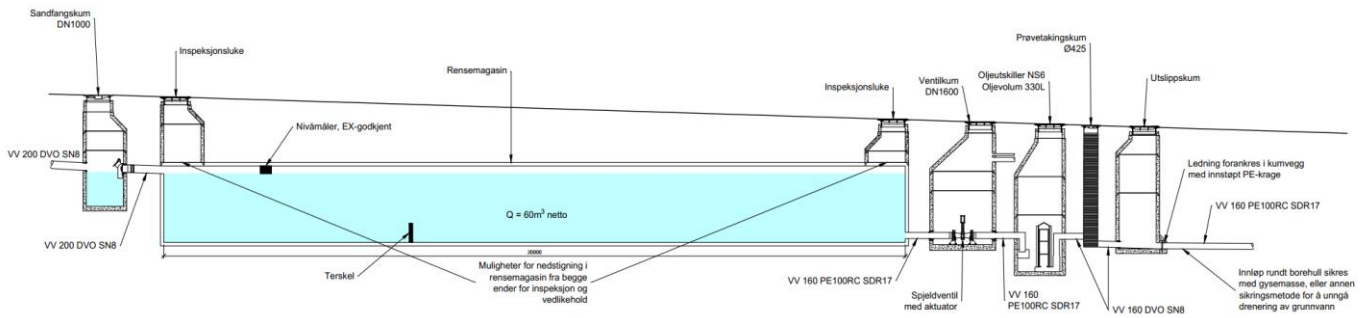
*** Gjelder for minimum 90 % av prøvene og rett ved utslippspunktet, fortynnes og påvirkes av andre faktorer nedover. Overskridelse på enkeltparametere godtas i enkelttilfeller.

Den anadromstrekningen ligger ca. 120 m fra inngrepssonen, og renner delvis gjennom underjordiske strekk som har naturlig filtreringsegenskaper. Derfor er det liten sannsynlighet for at eventuelle kortvarige utslipp vil føre til negative konsekvenser eller påvirke tilstanden om god kjemisk og økologisk tilstand.

Renseløsning for tunnelvaskevann (driftsfasen)

Tunnelvaskevann i driftsfasen skal ledes til sedimentasjonsbasseng, hvor vannet oppholdes 14 dager, for så å ledes via en oljeutskiller til utslipp i sjø ved Eide. Ved forhøyede verdier så kan hastigheten på vannet reduseres med en motorisert ventil eller antall dager i sedimentasjonsbasseng økes. Prinsippskisse over renselanlegget er vist i Figur 4.

² Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota tabell 3.1 Veileder M608/2020 Miljødirektoratet

Figur 4: Prinsippskisse av renseanlegg for tunnelvaskevann.

Det foreslås følgende utslippsgrenser for rensset tunnelvaskevann i Tabell 2. Prøvetaking skal gjøres ved kum/utløp fra renseanlegget.

Tabell 2: Foreslåtte grenseverdier for tunnelvaskevann ut fra renseanlegget.

Parameter ($\mu\text{g/l}$)	Grenseverdi	Foreslått hyppighet
Suspendert stoff (mg/l)	200	Driftsår 1: Prøver etter hver helvask Deretter vurderes hyppighet ut fra prøveresultater
Olje (mg/l)	5	
PAH	Løpende vurdering	
Bly		
Arsen		
Kadmium		
Krom		
Nikkel		
Kobber		
Kvikksølv		
Sink		
Tensider		

Kontroll og overvåking

Prøvetaking / overvåking i anleggsfasen³ inkluderer følgende:

- Prøvetaking innløp renseanlegg (turbiditet og pH)
- Prøvetaking utløp renseanlegg (turbiditet, pH, suspendert stoff, olje, PAH, bly, kobber, sink, krom og nikkel)
- Prøvetaking i Damskjerbekken nedstrøms utslipp fra renseanlegg (pH, turbiditet, suspendert stoff (SS), total fosfor, totalnitrogen, ammonium, PAH, Totale hydrokarboner, metaller (kalsium, aluminium, arsen, bly, jern, kadmium, kobber, krom, nikkel, sink og kvikksølv)

Damskjerbekken

Vannprøvetaking av Damskjerbekken skal starte opp når anleggsfasen går over til innhugg i nedbørsfeltet ved Damskjerbekken med en prøve hver måned. Når prosjektfasen går over til økt inngrep med avdekking av vegetasjonsdekket rundt bekken, bør prøvetaking gjøres en gang per uke, de første tre ukene. Om prøvene holder seg under foreslåtte grenseverdier så vil intensiviteten reduseres ned til 1 prøve per måned.

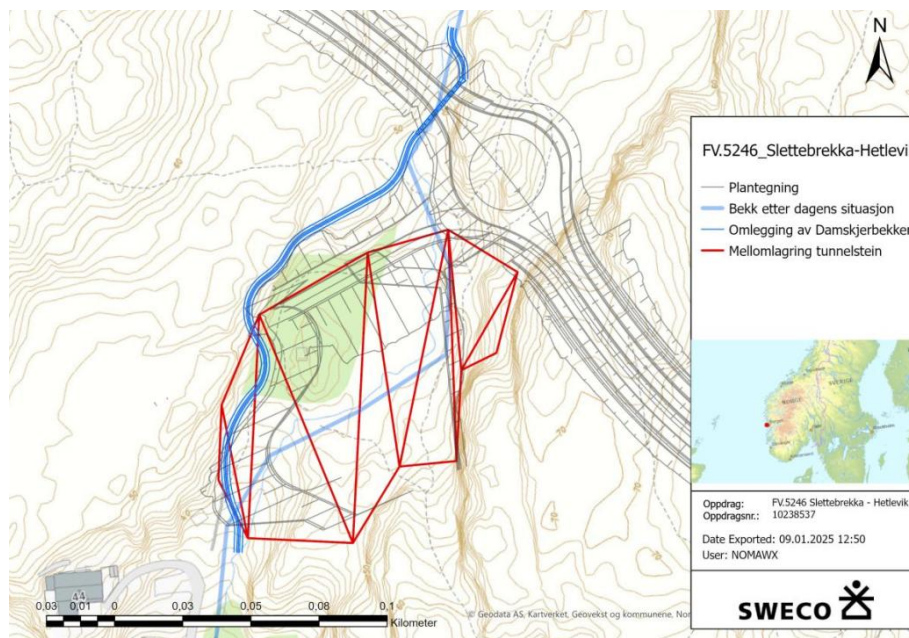
³ Vedlegg 3 Overvåkingsplan for anleggsfasen. 09. 01.2025.

I tillegg til månedlig prøvetaking, planlegges det bruk av onlinelogger for vannet som slippes ut fra renseanlegget. På grunn av at Damskerbekken er en liten bekk så vil online logger måtte tilpasses forholdene, det vil at den må plasseres i et område med litt dybde, samt fjernes i perioder med frost, for å unngå at loggere tar skade. Dersom det avdekkes forhøyede nivåer i bekken i de månedlige prøvene og forholdene tillater det, vil loggere plasseres i dypere kulper nedstrøms anlegget. Området som kan være aktuelt for plassering av logger ligger et stykke nedstrøms anlegget i anadrom strekning.

Mellomlagring av tunnelmasser

Ved riggområdet i Haugadalen er det planlagt å mellomlagre stein fra tunneldrivingen for gjenbruk i vegutbyggingen. Mellomlagring av masser for tunneldrivingen vil bli lagt på en permanent fylling. Område for mellomlagring av stein vil opparbeides med avrenningskontroll og infiltrasjon via grunnen. Det vil i tillegg etableres på en slik måte at det ikke er fall ut mot bekken. Bekken er planlagt lagt i utkant av fyllingen. Plassering av permanent fylling og område for mellomlagring av tunnelstein er vist i Figur 3.

Figur 5: Kartskisse over fylling og mellomlagring av tunnelstein.

Oppsummering

Prosjektets vurderer at de omsøkte grenseverdiene ikke vil å ha vesentlige negative effekter for naturmiljøet, men det kan medføre synlig misfarging i utslippspunktet pga. suspendert stoff og det vil i enkelte perioder være overskridelser for enkelte forbindelser. Med god oppfølging og rutiner så vil utslipp trolig ikke ha noen påvirkning på mulighetene for å opprettholde eventuelle mål om at resipientene en fremtidig gang skal kunne oppnå god økologisk og god kjemisk tilstand.

Høring

Søknaden ble sendt på høring til Askøy kommune, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet. Den ble også lagt ut til offentlig ettersyn på Statsforvalterens hjemmeside. Fristen for uttale var 10. mars 2025.

Vi fikk høringsuttale fra Askøy kommune og Mattilsynet som er gjengitt nedenfor. Sweco kommenterte uttalene på vegne av fylkeskommunen i svar datert 18. mars 2025. Kommentar fra Sweco er markert med blå tekst under.

Askøy kommune (27. februar 2025):

Gjengivelse av uttale:

"Kommunedirektørens innstilling

Askøy kommune kan i stor grad slutte seg til planlagte tiltak for å unngå forringelse av bekker og resipient.

Kommunen vil likevel be om at det vurderes om fiskehelsen til ørreten i Damskjerbekken er godt nok ivaretatt. Det er en kjent sak at skarpe partikler kan skade gjellene på fisk; «Flisige og nåleformede partikler har vist seg å kunne gi alvorlige skader ved forholdsvis lave konsentrasjoner» (Jacobsen et al 1987). Dersom det godkjennes utslipp til Damskjerbekken vil kommunen etterspørre om det bør gjøres en avgrenset undersøkelser av fiskehelse før utslipp og etter at utslipp har startet opp, for å se om gjellene på fisk blir skadet. Dette i tillegg til de planlagte tiltakene innbefattet vannprøver.

Askøy kommune ønsker kopi av rapporter/vurderinger av vannkvalitet og fiskehelse i bekkene undervegs i driveperioden.

Vurdering

Omsøkte tiltak synes å være grundig planlagt, med mulighet for tiltak dersom Damskjerbekken ikke tåler tilførsel av rensedrivevann.

Askøy kommune kan i stor grad slutte seg til planlagte tiltak for å unngå forringelse av bekker og resipient.

Kommunen vil likevel be om at det vurderes om fiskehelsen til ørreten i Damskjerbekken er godt nok ivaretatt. Det er en kjent sak at skarpe partikler kan skade gjellene på fisk; «Flisige og nåleformede partikler har vist seg å kunne gi alvorlige skader ved forholdsvis lave konsentrasjoner» (Jacobsen et al 1987). Dersom det godkjennes utslipp til Damskjerbekken vil kommunen etterspørre om det bør gjøres en avgrenset undersøkelser av fiskehelse før utslipp og etter at utslipp har startet opp, for å se om gjellene på fisk blir skadet. Dette i tillegg til de planlagte tiltakene innbefattet vannprøver.»

Sweco sin kommentar til uttalen:

Sweco understreker at vannet fra tunneldrivingen skal gjennom et renseanlegg med sedimentering og pH-justering før utslipp til Damskjerbekken, noe som vil redusere mengden partikler.

De viser til at det allerede er planlagt et omfattende overvåkingsprogram med jevnlig vannprøver fra Damskjerbekken, både før, under og etter anleggsfasen. Disse prøvene vil analyseres for en rekke miljøgifter og fysisk-kjemiske parametere, inkludert suspendert stoff, som er relevant for partikkelbelastningen

Basert på de planlagte tiltakene og overvåkingen mener Sweco at fiskehelsen vil bli godt ivaretatt. De går ikke eksplisitt med på en egen avgrenset undersøkelse av fiskehelse før og etter oppstart, men legger vekt på det eksisterende overvåkingsprogrammet.

Sweco bekrefter at Askøy kommune vil få tilsendt kopi av rapporter og vurderinger av vannkvalitet i bekkene underveis i driveperioden.

De viser til overvåkingsprogrammet som innebærer at alle innsamlede data skal legges inn i Miljødirektoratets vannmiljø minimum to ganger årlig. I tillegg skal det utarbeides en egen rapport

for vassdragshensyn og utslipp til vann som sendes byggherre (Vestland fylkeskommune) innen én måned etter årsskiftet. Sweco tilbyr at denne rapporten også kan sendes til Askøy kommune.

Uttale fra Mattilsynet (10. mars 2025)

Gjengivelse av deler av uttalen:

Hensyn til drikkevann

Mattilsynet har ansvar for å følge opp drikkevannsforskriften. Vi jobber for å beskytte både eksisterende og fremtidige drikkevannskilder og sikre at innbyggerne får nok trygt drikkevann.

Drikkevann er godt beskyttet i drikkevannsforskriften § 4, som forbyr forurensning fra vanninntaket til tappepunktet. I tillegg finnes det internasjonale mål for vann og helse, som skal sikre tilgang til rent drikkevann, gode sanitærforhold, og redusere sykdommer som spres via vann.

Ifølge NGUs Granada-kart har planområdet grunnvannsbrønner som ikke er tilknyttet kommunalt drikkevann. Det er viktig å kartlegge disse brønnene for å hindre forurensning og sikre en rettferdig behandling av eiendommer når det gjelder vann- og avløpsløsninger. Mattilsynet forventer at det blir gjennomført en kartlegging av drikkevannskilder og vannledninger som kan bli påvirket av anleggsarbeidet. Dette er nødvendig for å sikre stabil vannforsyning gjennom hele byggeperioden. For å følge drikkevannsforskriften må tiltakshaver samarbeide tett med eierne av grunnvannsbrønnene.

Hensyn til plantehelse/ planteskadegjørere – smittespredning

Mattilsynet forvalter plantehesloforskriften. Når det gjelder plantehelse, er Mattilsynets ansvar å hindre spredning av planteskadegjørere som kan få alvorlige samfunnsøkonomiske konsekvenser.

I matloven § 18 stilles det krav om at alle må utvise nødvendig aktsomhet for å unngå fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere. Uønsket spredning kan skje både gjennom flytting av jordmasser og ved bruk av maskiner som har rester av jord, frø og planter. Spredningsfaren er størst i områder med tidligere eller nåværende dyrket mark. Siden planen innebærer flytting av jordmasser, bør det utformes bestemmelser for å forebygge overføring av både kjent og ukjent smitte gjennom materialer som stein, grus og jord.

Det må stilles krav til entreprenører, tiltakshavere og annen relevant virksomhet for å sikre at de kjenner til statusen for ulike skadegjørere og iverksetter nødvendige tiltak.

For å hindre spredning av planteskadegjørere må det iverksettes nødvendige tiltak ved flytting av jordmasser. Klare krav og ansvar hos relevante aktører er avgjørende for å sikre en bærekraftig plantehesloforvaltning.

Sweco sin kommentar til uttalen:

Hensyn til drikkevann

Sweco viser til at totalentreprenøren ved oppstart av arbeidene har gjennomgått informasjon om 30 drikkevannsbrønner og 4 energibrønner i området. Denne kartleggingen⁴ er basert på informasjon fra YM-planen, VA-nettet, Askøy kommune og offentlig tilgjengelige kartverktøy.

Det er gjort en sårbarhetsvurdering knyttet til drikkevannsbrønnene basert på tilgjengelig data.

⁴ Kartlegging av brønner, Fv. 5264- Sweco 23. januar 2025

Brønnene som ligger i nærhet til anleggsområdet er markert i rigg- og marksikringsplanen, modell og maskinstyring.

En vannledning fra HBAS i Slettebrekkia som gikk gjennom tiltaksområdet er lagt om i samarbeid med Askøy kommune.

Sweco lister opp flere tiltak som skal sikre drikkevannsforsyningen:

- De mest utsatte drikkevannsbrønnene i Hetlevik skal kobles til kommunalt drikkevannsnett.
- Det skal lages en beredskapsplan ved fare for spill og utslipp som kan påvirke grunnvannsbrønnene.
- Det skal unngås å lage grøfter eller kjørespor som kan føre anleggsvann til drikkevannsbrønnene.
- Det skal ikke utføres sprengningsarbeid i nærheten av brønnene.
- Dersom udokumenterte brønner avdekkes, skal disse kartlegges og vurderes for inkludering i overvåkingsprogrammet.
- Det er foreslått prøvetaking i 4 av brønnene ved Slettebrekka

Hensyn til plantehelse/ planteskadegjørere – smittespredning

Sweco viser til at det er utført kartlegging av fremmede arter i området av Multiconsult i 2023 og av Sweco høsten 2024. Det er registrert flere fremmede arter i tiltaksområdet, inkludert gyvel, fagerfredløs, platanlønn, mispel, spirea og sitkagran.

Sweco har utarbeidet en egen tiltaksplan⁵ for fremmede arter som beskriver risikovurdering og tiltak for de ulike artene.

Tiltaksplanen inneholder generelle tiltak før anleggsstart, under anleggsfasen og ved rengjøring og transport av masser for å hindre spredning. Det er også beskrevet artsspesifikke tiltak for blant annet gyvel, fagerfredløs, platanlønn, mispel og sitkagran, inkludert metoder for bekjempelse og hindring av spredning. Sweco understreker viktigheten av at entreprenør gjør seg kjent med forekomstene og hvordan de skal håndteres, og at spesifikke tiltak innarbeides i en miljøoppfølgingsplan.

Midlertidige anlegg bør ikke plasseres i områder med fremmede arter, og hvis det likevel skjer, skal artene bekjempes på forhånd og det skal legges duk over forekomsten.

Maskiner og utstyr skal rengjøres for å fjerne jordrester før de flyttes. Rengjøring skal ikke skje i nærheten av kystlynghei, jordnøtteng eller vassdrag.

Transport av infiserte masser bør i utgangspunktet unngås ut av området, og ved mellomlagring skal de skilles fra andre masser, legges på tett dekke og dekkes med ugjennomtrengelig duk. Ved transport skal massene tildekkes.

Bekjempede forekomster skal overvåkes i anleggsfasen og i minst 3 år etter ferdigstilling.

Områder hvor masser med fremmede arter er deponert skal avmerkes på kart og båndlegges (3 år for de fleste, 30 år for gyvel.)

⁵ Fv. 5246 Tiltaksplan fremmede arter Sweco 2. desember 2024

Sweco mener med disse tiltakene at spredning av planteskadegjørere vil bli håndtert på en tilfredsstillende måte.

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Etter forurensningsloven § 7 må ingen sette i verk noe som kan medføre forurensning uten at det er lovlig etter unntaksreglene i § 8, er regulert i en forskrift etter § 9, eller er tillatt etter vedtak i henhold til § 11.

Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er i henhold til forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3 tillatt uten behov for særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11, så fremt anleggsdriften er å anse som midlertidig og at forurensningen er å anse som vanlig.

Statsforvalteren vurderer at utslipp fra tunneldrivingen vil kunne medføre forurensning utover det som kan ansees som vanlig. Denne delen av anleggsarbeidene krever dermed tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16. Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for forurensning fra anleggsvirksomhet, jf. rundskriv⁶ T-3/12.

De deler av anleggsarbeidene som skjer i dagsone (ikke tunnel) vurderer vi å være i tråd med § 8 første ledd punkt 3 og blir ikke regulert med tillatelse etter forurensningsloven. Dette omfatter også håndtering av gravemasser og mellomlagring av tunnel- og gravemasser innenfor arealer avsatt til dette formålet i reguleringsplanen (SVG1). Askøy kommune er myndighet etter kapittel 2 i forurensningsforskriften for håndtering av forurenset grunn, reguleringsplanen har bestemmelser for støy i anleggsfasen (§ 7.2) og bestemmelser for opparbeiding og bruk av mellomlager for masser (§ 5.4.1).

Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for knuse- og sorteringsverk. Knuse- og sorteringsverk skal følge miljøkrav gitt i forurensningsforskriften kapittel 30, selv om de står på en anleggs- eller byggeplass. I god tid før knuse/sorteringsverk starter opp på vegprosjektet skal det sendes melding til Statsforvalteren, jf. Forskriftens § 30-11. Meldingen skal omfatte opplysninger om hva slags virksomhet som skal etableres/endres, størrelsen på virksomheten, planlagt driftstid og andre opplysninger som kan være relevante. Knuse/sorteringsverk som etableres nærmere enn 200 meter til nabo må legge en støyvurdering med meldingen.

⁶ "Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrollloven." Rundskriv T-3/12 sist endret 11. desember 2019.

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Vannforskriften

Søknader om tillatelser til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderes etter vannforskriften. Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i § 9 eller § 10

Avgrensning mot plan- og bygningsloven, drikkevannsforskriften og plantehelseforskriften

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelser etter forurensningsloverket dersom dette er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven. Vi legger til grunn at anleggsarbeidene i denne tillatelsen er i samsvar med gjeldende reguleringsplan⁷ for ny fylkesveg 5246.

Mattilsynet viser til at de har ansvar for å følge opp drikkevannsforskrifta og viser til Vestland fylkeskommune sitt ansvar for ivaretagelse av eksisterende vannforsyning (brønner) og sikre disse mot forurensning og ev. erstatte brønner som går tapt. Vestland fylkeskommune opplyser at de har funnet brønner som kan bli påvirket av anleggsarbeidene og at de har laget rutiner for oppfølging av disse brønnene. Vi forutsetter at Vestland fylkeskommune informerer Mattilsynet direkte om oppfølging etter drikkevannsforskriften.

Mattilsynet viser også til at de forvalter plantehelseforskriften og viser fylkeskommunen sitt ansvar om å unngå fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere. Vestland fylkeskommune viser til at de har laga en tiltaksplan for fremmede arter og at de skal sørge for at entreprenør gjør seg kjent med forekomstene og hvordan de skal håndteres, og at spesifikke tiltak innarbeides i en miljøoppfølgingsplan. Vi forutsetter også innenfor dette temaet at Vestland fylkeskommune informerer Mattilsynet direkte om oppfølging etter plantehelseforskriften.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriften §36-2 sine krav til innhold i søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

⁷ PLANID 4627_409 – Ny fylkesveg- Slettebrekka – Hetlevik, gbnr. 12/221 m.fl. og 13/125 m.fl. 12. april 2018

Statsforvalteren vurderer at fare for forurensning og negativ påvirkning fra anleggsarbeidene blir redusert til et akseptabelt nivå med de avbøtende tiltak som er foreslått i søknad datert 16. januar 2025 og med våre endringer/tilføyelser i denne tillatelsen. Der vi stiller strengere vilkår enn omsøkt er for grenseverdi ut fra renseanlegg for suspendert stoff (SS) og olje. Vi setter utslippsgrensen for suspendert stoff til 100 mg/liter og olje til 5 mg/l (C10-C40) ut fra renseanlegget. Vi endrer også utslippsgrensene for miljøgifter til øvre grense tilstandsklasse 3 (<PNEC_{akutt}) og tar med flere miljøgifter som måleparametere som skal inngå i analysene. Vi har også gitt vilkår for grenseverdier renseanlegg med utslipp til sjøresipient (Follesevågen) som er omtalt i søknaden som et mulig alternativ.

Nedenfor vil vi kommentere utvalgte vilkår og vår begrunnelse for endringer.

Finstoff/partikler

Forurensning i form av finstoff/partikler fra anleggsarbeidene i denne tillatelsen kommer fra rensed tunnelvann.

Et lavt partikkelinnhold i drivevannet er et viktig tiltak for å redusere fare for forurensning og negativ påvirkning for sjøørretbestanden i Damskjerbekken, som omtales som en regionalt viktig bekk med en god sjøørret stamme. Det er søkt om en utslippsgrense for rensed tunnelvann for suspendert stoff på 200 mg/l, som vi setter til 100 mg/l (vilkår 4.2). Statsforvalteren er enig med søknadens risikovurdering av bekken, at bekken er svært sårbar for endringer ved utslipp i perioder med lav vannføring. Så ut fra "worst case" vurdering så vil beregningene av forventet fortykning ved lavvannføring være usikre. Vi har erfaring fra flere ti-talls tillatelser til utslipp av tunneldrivevann de senere år. Normal utslippsgrense i Statsforvalters tillatelser til sårbare ferskvannsresipienter med anadrom fisk nedstrøms er ofte 100 mg/l men kan også være lavere. Vår erfaring er at midlertidige renseanlegg som kan leveres til anleggsplasser klarer 100 mg/l suspendert stoff. Vi viser til forurensningslovens prinsipp om å benytte best tilgjengelig teknologi. For å overholde et krav på 100 mg/l suspendert stoff så må trolig renseanlegget ha rensetrinn som gir bedre renseseffekt enn kun sedimentering.

Metaller i tunneldrivevann

I søknaden er det antatt at fem tungmetaller og PAH (sum-PAH) kan oppstå under anleggsarbeidene og havne i tunneldrivevannet og det er søkt om utslippsgrenser for disse parameterne. Foreslåtte utslippsgrenser for metallene tilsvarer konsentrasjoner ut fra renseanlegget i tilstandsklasse 4 (dårlig) og 5 (svært dårlig) for ferskvann. Basert på den sårbare resipienten og praksis i tilsvarende anleggstillatelser så setter vi som vilkår (vilkår 4.2) at øvre grense tilstandsklasse 3 (< PNEC_{akutt}) tabell 3.1 tilstandsklasser for ferskvann i M608 for utvalgte miljøgifter (metaller og PAH16 komponenter) skal søkes overholdt. Vår erfaring er at metaller normalt ikke oppstår i tunnelvann. Derfor krever vi slik utvidet prøvetaking i oppstart av renseanlegget og med avtrappende krav dersom prøveresultatene viser lave verdier.

Olje

I anleggsperioden kan en få utslipp av olje og smørefett fra anleggsmaskiner pga. lekkasjer på drivstofftank og hydraulikkssystem, søl i forbindelse med fylling av drivstoff og ved reparasjoner av anleggsmaskiner innenfor anleggsområdet. I tillatelsen setter Statsforvalteren vilkår for hvordan risiko for oljeforurensning skal forebygges og håndteres. Dette skal dokumenteres gjennom internkontroll (risikovurdering, avvikshåndtering, skriftlige rutiner for kritiske arbeidsprosesser m.m.).

Fisk og andre vannlevende organismer er sårbare for oljeforurensning. Det er søkt om en utslippsgrense på 20 mg/l olje ut ifra renseanlegget. Statsforvalteren fastsetter utslippsgrensen for olje (C10 – C40) i rensset tunnelvann til 5 mg/l. Vi har samme begrunnelsen for denne innskjerpingen som for suspendert stoff omtalt ovenfor.

Nitrogenforbindelser

Vi er enig i søknadens risikovurdering vs. nitrogenforbindelser fra uomsatt sprengstoff i tunneldrivevannet. Tunneldrivevannet passerer renseanlegg der pH skal måles kontinuerlig og der pH justering med CO₂ av vannet skal gjennomføres dersom pH blir høyere enn 9 for å redusere fare for dannelse av ammoniakk.

Prøvetaking og overvåking av bekken

Vi vurderer at foreslått program for prøvetaking av utslipp fra renseanlegget er i samsvar med etablert praksis for anleggstillatelser og tar de med som vilkår i tillatelsen. Vi presiserer at alarmgrense for turbiditet skal etableres på bakgrunn av korrelasjon mellom prøveresultat for suspendert stoff og målt turbiditet.

Vi tar også med omsøkt plan for overvåking av Damskjerbekken som vilkår i tillatelsen uendret.

Vilkår/grenseverdier for alternativt utslipp til sjøresipient (Follesevågen)

I søknaden er Follesevågen omtalt som en alternativ resipient for utslipp av rensset tunneldrivevann. Sitat: *"I forbindelse med påslipp til Follesevågen, via slange som legges i bekken, så er dette bare et alternativ om det viser seg at Damskjerbekken ikke tåler utslipp i forbindelse med rensset tunneldrivevann."*

Vi finner ingen registrerte marine naturtyper eller registrerte fiskeinteresser som ligger i nærheten av et eventuelt utslipp i Follesevågen, og vi er enig i den risikovurderingen som Sweco har presentert i søknaden.

Statsforvalter gir vilkår/utslippsgrenser for en slik løsning og lar prosjektet velge alternativ. Vi følger standarden som vi har etablert gjennom tillatelser til samferdselsprosjekt/tunneler de senere år, slik som Rv. 555 Sotrasambandet og fellesprosjektet Arna – Stanghelle (FAS).

Dersom utslippet ledes til utslipp på "dypt vann" i Follesevågen så setter vi følgende utslippsgrenser for renseanlegget. Suspendert stoff 400 mg/liter, olje 20 mg/liter og pH 6 – 9. Vi krever at detaljert valg av utslippssted skal sendes oss dersom denne løsningen velges. Det skal søkes etablert et godt dykket utslipp, fra minus 5 – 10 meter, men dette vil avhenge av grunnforholdene på stedet.

Vilkårene for overvåking av Damskjerbekken som har med utslippet av rensset tunnelvann å gjøre faller bort ved valg av dette alternativet.

Vurdering etter vannforskriften og naturmangfoldloven

Miljømålet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå minst god økologisk og kjemisk tilstand.

En skal ikke tillate aktiviteter som gir dårligere miljøtilstand enn dagens situasjon i resipienter, men anleggsarbeidet vil ha en midlertidig effekt på resipienten. Det er gitt vilkår i tillatelsen for å redusere fare for forurensning.

Statsforvalteren mener at med de rens tiltakene og vilkårene som er satt i tillatelsen, så vil tiltaket ikke føre til at økologisk og kjemisk tilstand blir forverret. Kravene i vannforskriften er derfor ikke til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Utslipp av rensedrifts- og drens vann fra anleggsarbeidet vil kunne gi negativ påvirkning for sjørretbestanden i Damskjerbekken nedstrøms rensanlegget dersom det skjer utslipp av finpartikler/steinstøv i skadelige konsentrasjoner. I tillegg kan det forekomme utslipp av olje, smørefett og drivstoff knyttet til uhell/lekkasjer på maskiner og utstyr under anleggsarbeidet.

Det er satt krav til at anleggsvannet skal renses og innhold av suspendert skal være så lavt at det ved fortykning i elva ikke fører til negative konsekvenser. Vi vurderer at med de avgrensede utslippsmengdene og setting av renskravene så vil anleggsvannet etter fortykning og innblanding i resipient utgjøre lav og akseptabel risiko for negativ miljøpåvirkning på fiskeriinteresser i området.

Kravet i naturmangfoldloven er at saken i hovedsak skal være basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Statsforvalteren har vurdert saken etter §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven. Relevante databaser er gjennomgått. Vi har ivaretatt føre-var prinsippet ved å stille utslippskrav og redusert den eventuelle påvirkningen på biologisk mangfold så langt som råd.

Konklusjon

Statsforvalteren har behandlet søknaden, og vurdert de forurensningsmessige ulempene opp mot de samfunnsmessige fordelene. Under forutsetning om at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen, vurderer Statsforvalteren at miljøforholdene vil være tilfredsstillende. Statsforvalteren gir derfor tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvalteren tar likevel forbehold om at det kan bli krevd ytterligere tiltak dersom det skulle vise seg å være nødvendig. Statsforvalteren vil følge opp anlegget gjennom krav om rapportering av eventuelle avvik fra renskrav og ved tilsyn.

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvalteren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringsøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensning har ført til, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Klagerett

Partene involvert i saken og andre med særlig interesser kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. Forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klagen bør være grunnlagt og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland.

Virksomheten kan og klage på vedtaket om gebyrsats til Miljødirektoratet innen tre uker etter at virksomheten har mottatt dette brevet, jf. Forurensningsforskriften § 41-5.

En klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan bestemme at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningslovens § 42. Denne avgjørelsen kan ikke påklages.

En klage på vedtaket om gebyrsats fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket blir utsatt. Det fastsatte gebyret må betales i samsvar med det som er vedtatt her. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Med helsing

Sissel Storebø
seksjonsleder

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi til:
Askøy kommune
Mattilsynet

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av tunneldrivevann fra vegprosjektet Fv. 5246 Slettebrekka – Hetlevik i Askøy kommune for Vestland fylkeskommune

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger som kom fram i søknad av 16. januar 2025 og under saksbehandlingen. Tillatelsen gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet.

Dersom virksomheten ønsker endringer i driftsforhold som kan ha noe å si for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som blir lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal virksomheten sende en utgreiing om omfanget til virksomheten slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Virksomhet	Vestland fylkeskommune
Postadresse	Askedalen 2, 6863 Leikanger
Kommune og fylke	Sogndal, Vestland
Org. nummer	821 311 632

Statsforvalteren sine referansar

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2025.0289.T	4627.0235.01	2020/2835

Tillatelse gitt første gang: 2. april 2025	Tillatelse sist endret:
Sissel Storebø seksjonsleder	Magne Nesse senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringsdato	Vilkår og beskrivelse av endring

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen omfatter forurensning fra anleggsarbeid i forbindelse med tunneldriving for bygging av ny tunnel på vegprosjektet Fv.5246 Slettebrekka - Hetlevik. Tillatelsen regulerer utslipp av rensed drifts- og drensvann fra tunneldriving, avrenning fra eventuelle vaskeplasser og riggområde, generell forurensning fra anleggsarbeid og håndtering av avfall. Tillatelsen fritar ikke virksomheten fra å hente inn tillatelse for de delene av tiltaket som ikke er regulerte av forurensningsloven.

Tillatelsen for anleggsarbeidet er midlertidig og gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. Anleggsarbeidet (hele vegprosjektet) forventes å vare ut 2027. Tunneldrivingen skal iht. fremdriftsplanen starte i august 2025 og være ferdig mars 2026.

Tillatelsen er basert på opplysninger fra følgende dokument:

- Søknad om utslipp av tunneldrivevann og tunnelvaskevann – Fv. 5246 Slettebrekka – Hetlevik, Sweco 9. januar 2025

Statsforvalteren legger til grunn at tiltakene skal gjennomføres som nevnt i søknad om tillatelse med de tilføyelser som Statsforvalteren har bestemt. Statsforvalteren gir tillatelsen med forutsetning at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeidet senest en uke før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til svlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning

Den driftsansvarlige skal redusere utslippene fra virksomheten så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også å redusere utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for i tillatelsen etter forurensningsloven.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

Den driftsansvarlige skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Den driftsansvarlige skal sørge for system og rutiner for vedlikehold, og dette skal kunne dokumenteres.

2.5 Miljørisikovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljørisikovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljørisikovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver støtter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter alltid å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalyse skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i et rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltaket, skal den ansvarlige straks varsle på telefon 110, etter Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fastsett av Miljøverndepartementet 9. juli 1992. Statsforvalteren skal også varsles.

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften).

4 Utslipp til vann

4.1 Grenseverdier for utslipp til Damskjerbekken eller alternativt Follesevågen

Tabell 1. Grenseverdier for rensed tunneldrivevann ved utslipp til Damskjerbekken

Parameter	Grense ut fra rensenanlegget	Prøvetaking
Suspendert stoff (SS)	100 mg/l	Ukeblandprøver (og stikkprøve for etablering korrelasjon turbiditet)
Olje (C10 – C40)	5 mg/l	Stikkprøve hver uke
pH	6 - 9	Kontinuerlige målinger
Turbiditet*		Kontinuerlige målinger

Tabell 2. Grenseverdier for rensed tunneldrivevann ved utslipp til Follesevågen

Parameter	Grense ut fra rensenanlegget	Prøvetaking
Suspendert stoff (SS)	400 mg/l	Ukeblandprøver (og stikkprøve for etablering korrelasjon turbiditet)
Olje (C10 – C40)	20 mg/l	Stikkprøve hver uke
pH	6 - 9	Kontinuerlige målinger
Turbiditet*		Kontinuerlige målinger

Alarmgrense for turbiditet skal etableres på bakgrunn av korrelasjon mellom prøveresultat for suspendert stoff og målt turbiditet. Ved overskridelser av grenseverdier eller dersom turbiditeten overstiger akseptkriterium skal årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres.

Det tas en ukeblandprøve og en stikkprøve for hver uke. Prøvene tas ved hjelp av et automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Stikkprøven analyseres for olje (og SS inntil korrelasjon er oppnådd) og ukeblandprøven analyseres for SS.

Felles for utslipp Damskjerbekken og Follesevågen

I løpet av oppstart drift av rensenanlegg gjennomføres et utvidet prøvetakingsprogram for å dokumentere om tunneldrivevannet inneholder mulige helse- og miljøfarlige stoffer. Prøvene skal analyseres for følgende parametere: arsen, bly, kadmium, kobber, krom total og krom VI, kvikksølv, nikkel og sink. For metaller skal grenseverdiene vurderes ut fra analyse av filtrert prøve.

De første prøveuttakene skal baseres på ukeblandprøver hver uke der frekvens kan reduseres etter avtale dersom helse og miljøfarlige stoffer ikke påvises.

Øvre grense tilstandsklasse 3 ($< PNEC_{akutt}$) tabell 3.1 tilstandsklasser for ferskvann i M608 skal søkes overholdt. Ved registrering av konsentrasjoner over klasse 3 av tungmetallene skal det gjøres vurderinger og eventuelle tiltak for å kartlegge årsak til dette, samt foreslå tiltak for å redusere forurensningsgraden.

4.2 Renseanlegg og generelle utslippsreducerende tiltak

Renseanleggene må innrettes på en slik måte at utslippsgrensene i tabell 1 eller tabell 2 i vilkår 4.1 blir overholdt.

Renseinnretningene skal være dimensjonerte for maksimal reel vannmengde og tilstrekkelig oppholdstid, og de skal ha tilfredsstillende sikring mot akuttutslipp. Ekstreme værforhold må være inkludert i risikovurderingen og beredskapsplanen, jf. vilkår 3.2 i dette tillatelsen. Dimensjonering av renseanlegget med hensyn til nødvendig oppholdstid må kontrolleres og eventuelt korrigeres. Dokumentasjon om dimensjonering av renseanlegget skal være tilgjengelig ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

Ved valg av utslipp til sjø i Follesevågen skal informasjon om plassering av utslippspunkt sendes Statsforvalter til orientering.

Utslipp av olje, smørefett og drivstoff i større omfang vil være knyttet til uhell/lekkasjer på maskiner og utstyr under anleggsarbeidet. Det skal etableres rutiner for påfylling av drivstoff, vedlikehold av maskinpark m.m. med formål om å redusere forurensning til grunn og resipient. Ved eventuelle punktutslipp av olje, drivstoff, smørefett eller annet skal mest mulig samles opp. Absorbenter skal være tilgjengelige på steder der slik forurensning kan oppstå.

Det skal ikke etableres verksteder eller vaske/spyleplasser med direkte avrenning til vassdrag eller terreng. En eventuell vaskeplass skal ha tett dekke og oljeutskiller, og tilfredsstillende utslippskravene i Tabell 1, vilkår 4.2.

Det er ikke tillatt å vaske betongbiler uten rensing og med utslipp direkte til vassdrag, da dette kan medføre høye pH-verdier. Vaskevann fra eventuelle betongbiler skal ledes til renseanlegg og pH-justeres, jf. Tabell 1.

4.3 Drift og vedlikehold av renseanlegg

Det må føres jevnlig kontroll med renseanleggene. Disse må tømmes og rengjøres ved behov. Det skal utarbeides og settes i verk et kontrollprogram med tilhørende skriftlige internkontrollrutiner og driftsinstruksjoner m.m. for å følge opp drift av renseanlegg i anleggsperioden. Rutinene må som et minimum beskrive:

- Drifts- og tømmerutiner for renseanlegg. Bassengene skal rutinemessig tømmes for sand, olje og slam slik at nødvendig oppholdstid til enhver tid blir holdt.
- Visuell inspeksjon av renseanleggene og visuell kontroll av resipient.

- Avvikshandtering av forhold som gjelder uønsket ytre miljøhendelser som har betydning for drift av renseanlegg, sedimenteringsbasseng m.m.
- Prøvetaking slik at kravene til utslipp fra renseanleggene blir holdt.

4.4 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra virksomheten.

5 Utslippskontroll og prøvetaking

5.1 Utslippskontroll

Virksomheten har utarbeidet et overvåkingsprogram/måleprogram. Dette skal holde oppdatert og omfatte de parameterne som er nevnt i vilkår 4.1. Målinger skal utføres slik at de er representative for virksomhetens faktiske utslipp.

Prøvetaking skal utføres av kvalifiserte personer med nødvendig kompetanse. Prøvetaking og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS), og laboratoriet skal være akkreditert for analysene. Når det er etablert en korrelasjon mellom prøveresultat for suspendert stoff og turbiditet, så kan målingene baseres på turbiditet med alarmgrenser og midlingstider. Rutiner for dette skal beskrives i måleprogrammet og sendes Statsforvalter, jf. vilkår 8.1.

Måleprogrammet skal beskrive både prøvetaking, analyse og/eller beregning, herunder:

- Prøvetakings- og analysemetode.
- Valg av måleperioder/ - tidspunkt som gir representative prøver.
- Beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.
- Beregning av usikkerhet i målingene for rapporteringspliktige komponenter.

Virksomheten er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, blant annet ved å:

- Utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal eller utenlandsk standard benyttes. Statsforvalteren kan etter søknad akseptere at annen metode blir brukt, dersom virksomheten kan dokumentere at den er mer formålstjenlig.
- Bruke akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne.
- Redusere usikkerheten ved målingene mest mulig.

Virksomheten skal ta vare på alle prøveresultatene og annet dokumentasjon fra utslippskontrollen. Opplysningene skal være tilgjengelig ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndighetene, jf. forurensningsloven § 50.

5.2 Miljøovervåking og sluttkontroll i Damskjerbekken

Prøvetaking av Damskjerbekken, underveis i anleggsarbeidet og sluttkontroll, skal skje i tråd med søknadens foreslåtte overvåkingsprogram² beskrevet i rapportens pkt. 2.3 og 2.8.

Dette vilkåret faller bort dersom utslippspunkt Follesevågen velges.

² Overvåkingsprogram Fv. 5246 Slettebrekka – Hetlevik, Sweco 9. januar 2025

Virksomheten skal ta vare på alle prøveresultatene og annen dokumentasjon fra prøvetakingen i bekkene. Opplysningene skal være tilgjengelig ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten, jf. Forurensningsloven § 50.

6 Kjemikalier

Med kjemikal mener vi her kjemiske stoff og stoffblandinger som blir brukt i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier. Slike kjemikalier kan for eksempel være, hydraulikkvæsker og middel brukte for å hindre brann.

For kjemikalier som blir brukt på en slik måte at det kan føre til fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har gjort en vurdering av helse- og miljøegenskaper til kjemikaliene på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 3.1 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Virksomheten skal gjøre en kontinuerlig vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø valgt av de kjemikaliene som blir brukt, og av om det finnes alternativ. Skadelige effekter knytte til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativ finnes, plikter virksomheten å bruke disse så langt dette kan gå føre seg uten urimelig kostnad eller ulempe³.

Stoff alene, i stoffblandinger og/eller i produkt, skal ikke framstilles og selges, eller bli brukte uten at de oppfyller kravene i REACH-regelverket⁴ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Avfall

7.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵

7.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett.

Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal

³ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolllova) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a

⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008, nr. 516

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikret mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

7.3 Massehåndtering generelt og håndtering av slam fra renseanlegg og bunnrensk fra tunneler

7.3.1 Generelt

Masser fra prosjektet skal håndteres i henhold til Askøy kommunes godkjenningsvedtak av tiltaksplan forurenset grunn og Miljødirektoratets veileder⁶ M-1243.

Jord- og steinmasser som ikke er forurenset⁷ og som ikke utnyttes innenfor prosjektet er næringsavfall og skal leveres til gjenvinning eller til lovlig avfallsanlegg.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre spredning og etablering av uønskede fremmede arter⁸

7.3.2 Slam fra renseanlegg og bunnrenskmasser

Slam fra renseanlegg, sandfang og lignende skal analyseres og leveres til lovlig avfallsmottak.

Bunnrenskmasser skal prøvetas. Dersom analyser viser at konsentrasjonen av helse- og/eller miljøfarlige stoff ligger under normverdi gitt i forureiningsforskrifta kapittel 2, vedlegg 1 så kan massene disponeres i tråd med Miljødirektoratets veileder M-1243. Bunnrenskmasser i tilstandsklasse 2, 3, 4 og 5 skal leveres til lovlig avfallsmottak.

8 Rapportering til Statsforvalteren

8.1 Rapportering i anleggsfasen

I anleggsfasen skal følgende varsles Statsforvalteren når/dersom det inntreffer

- Når korrelasjon mellom suspendert stoff og turbiditet er etablert basert på prøvetaking oppstart renseanlegg
- Uønskede hendelser og eventuelle brudd på tillatelsens vilkår, samt en omtale av eventuelle avbøtende tiltak som ble iverksatt
- Oppsummering måling av utvalgte miljøgifter etter oppstart renseanlegg
- Oppsummering overvåking Damskjerbekken dersom forhøya verdier observeres.
- Ved valg av utslipp til sjø i Follesevågen skal informasjon om plassering av utslippspunkt sendes Statsforvalter til orientering

⁶ Disponering av jord og stein som ikke er forurenset, Miljødirektoratet M-1243/2018

⁷ Ikke-forurensete masser vil si masser som ikke overstiger normverdi gitt i vedlegg I til forurensningsforskriften kapittel 2. Dette følger av definisjonen i forurensningsforskriften § 2-3 bokstav a

⁸ Jf. Fremmedartslisa 2023 og forskrift om fremmede arter.

8.2 Sluttrapport

Virksomheten skal sende rapport til Statsforvalteren innen tre måneder etter at anleggsarbeidet er sluttført. Rapporten skal inneholde følgende:

- Omtale av utført arbeid.
- Samlet omtale og dokumentasjon på effekt og avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre forurensning.
- Samlet utredning om eventuelle vilkår i tillatelsen som ikke er oppfylt, inkludert grunngivelse for avvik.
- Sluttrapport overvåking og sluttkontroll Damskjerbekken

9 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsstyresmaktene eller andre som har styresmakt, fører tilsyn med anlegget til enhver tid.